

TIEDOSSA TULEVAISUUS
PROFESSORILIITTO | VUOSIKERTOMUS 2021

PROFESSORILIITTO
PROFESSORSFÖRBUNDET
FINNISH UNION OF UNIVERSITY PROFESSORS

www.professoriliitto.fi

Toiminnan painopisteet 2021

1. Professoriliitto on keskeinen yliopisto- ja tiedepoliittinen asiantuntija ja vaikuttaja, joka korostaa tieteen, taiteen ja ylimmän opetuksen vapautta ja ajaa niiden resurssien vahvistamista

Uusitun strategiamme mukaisesti Professoriliitto edistää tiedettä, taidetta ja sivistystä, puolustaa akateemista vapautta ja yliopistoyhteisön autonomiaa, kehittää professoreiden toimintaedellytyksiä ja tukee professoreiden myönteistä ammattikuvaa.

Puolustimme tutkimuksen vapautta. Helsingin yliopisto sai valitusluvan Korkeimpaan oikeuteen professorin irtisanomista koskevassa asiassa. Korkeimman oikeuden mukaan kyse on siitä, onko yliopisto ottanut uuden työntekijän samanlaisiin tehtäviin ja myös perustuslaissa turvatun tieteen ja ylimmän opetuksen vapauden merkityksestä, kun arvioitavana on tehtävien samankaltaisuus. Kahta professoria koskevien työtuomioistuimen tuomioiden seurauksena Taideyliopisto vakinaisti yli 80 professorin ja lehtorin työsuhteen. Työtuomioistuin totesi, että työvoiman tarpeen tilapäisyyttä arvioitaessa on otettava huomioon se, että yliopistossa tehtävän työn erityispiirteisiin kuuluu myös perusoikeutena turvattu tutkimuksen, taiteen ja opetuksen vapaus, mikä osaltaan puoltaa toistaiseksi voimassa olevia työsuhteita määräaikaisten sijaan.

Korostimme tieteellisen tutkimuksen ja kehittämisen sekä ylimmän opetuksen merkitystä Suomen menestystekijöinä ja erityisesti yhteiskunnan jälleerakentamisessa Covid-19-pandemian jälkeen.

Vaikutimme siihen, että Suomessa panostettaisiin tieteen, taiteen ja ylimmän opetuksen resursseihin eli yliopistoihin ja tutkimuslaitoksiin. Otimme kehysriihessä kantaa yhdessä muun muassa Unifin ja Sivistystyönantajien kanssa siihen, että Suomi selviää kriisistä tutkimuksella ja osaamisella.

Julkaisimme selvityksen yliopistojen sisäisistä rahanjakomalleista. Länsimaiden tiukimmin tulosperusteinen rahoitusmalli ulottuu syvälle professorikunnan arkeen muutamaa yliopistoa lukuun ottamatta. Toimintaa vakauttava perusrahoitus on olemattoman pieni, ja jo viidenneksen vakauttava rahoitus sujuvoittaisi ja nopeuttaisi työskentelyä, parantaisi tieteen ja taiteen laatua ja vähentäisi pätkätyösuhteita.

Kampanjamme **Tiedeleikkaukset peruttava** onnistui odotusten mukaisesti. Julkaisimme ennen budjetti-riihettä koko sivun kokoisen ilmoituksen kuudessa suurimmassa sanomalehdessä. Kampanja toteutettiin myös sosiaalisessa mediassa. Maan hallitus peruikin Suomen Akatemian rahoitukseen suunnitellut leikkaukset.

Korostimme tutkimus- ja kehittämistoiminnan (TKI) rahoituksen osuuden nostamisen neljään prosenttiin bruttokansantuotteesta tärkeyttä. Vaikutimme parlamentaarisen TKI-työryhmän työhön sekä TKI-tiekartan päivittämiseen. Pidimme esillä perustutkimuksen rahoituksen keskeistä merkitystä ja sen vahvistamisen tärkeyttä.

Julkaisimme kuntavaalitavoitteet: **Tutkittu tieto kuntalaisten hyväksi – elinvoimaa yliopistoista ja tutkimuslaitoksista.**

Edellytimme, että yliopistoyhteisön osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia lisätään ja tiedemyönteistä ilmapiiriä vahvistetaan. Pidämme esillä henkilöstön vaikutusmahdollisuuksien lisäämisen tärkeyttä muun muassa rehtoritapaamisissa. Liiton johto ja viestintä puhuvat ja toimivat tiedemyönteisen ilmapiirin edistämiseksi. Korostimme yliopistojen autonomiaa koskevassa seurantaryhmässä yliopistodemokratiaa ja yliopistolain korjaamisen tärkeyttä. Autonomiaselvitys osoitti kiistattomasti, että yliopistoyhteisön vaikuttamismahdollisuuksia on lisättävä. Hyvän, akateemisesti uskottavan johtamisen lisäksi tarvitaan nykyisiä osallistavampia johtosäännöt ja muutoksia yliopistolakiin.

Linjasimme, että yliopiston dekaanin, vararehtorin ja rehtorin tulee olla professoreita. Yliopistojen johtosääntöjä tulee muuttaa niin, että tiedekunta-neuvosto tai vastaava monijäseninen toimielin valitsee dekaanin tai että valinnan tekee tiedekunta-neuvoston esityksen perusteella yliopiston rehtori tai hallitus.

Osallistuimme **Tutkitun tiedon teemavuoteen** monin eri tavoin.

2. Professoriliitto on vahva ja rohkea työmarkkinatoimija yliopisto- ja tutkimussektorilla

Vahvistimme paikallista edunvalvontaa muun muassa tukemalla ja kouluttamalla professoriluottamusmiehiä ja osastojamme edunvalvonta-asioissa ja yksittäisten jäsenten asioiden hoitamisessa.

Turvasimme professorikunnan ja muun opetus- ja tutkimushenkilöstön tekijänoikeuksia ja oikeuksia aineistoihin. Järjestimme muun muassa tekijänoikeuskampanjan ja annoimme lausunnon esityksestä tekijänoikeuslaiksi. Esityksemme mukaisesti asia palautettiin valmisteluun.

Vahvistimme työehtosopimusneuvottelutavoitteet yliopistosektorin osalta. Yliopistojen yleinen työehtosopimus on voimassa 31.3.2022 saakka.

Osallistumme valtiosektorin virka- ja työehtosopimuksen uudistamista koskevien tavoitteiden valmisteluun Vakavan kautta. Valtion virka- ja työehtosopimus on voimassa 28.2.2022 saakka.

3. Professoriliitto on professorin työn asiantuntija

Julkaisimme Turun yliopiston Tulevaisuuden tutkimuskeskukselta tilaamamme selvityksen tutkimuksen muutostekijöistä, jotka vaikuttavat opetuksen ja yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen tulevaisuuteen. Olimme tulevaisuusvaliokunnan vieraana keskustelemassa selvityksestä ja tekemistämme johtopäätelmistä.

Toiminnan pääpiirteet 2021

1. Tutkimuksen, sivistyksen ja opetuksen turvaaja

Professoriliitto on keskeinen yliopisto- ja tiedepoliittinen asiantuntija ja vaikuttaja, joka korostaa tieteen, taiteen ja ylimmän opetuksen vapautta ja ajaa niiden resurssien vahvistamista.

Strategiamme mukaisesti tiede ja sivistys ovat hyvinvoinnin ja kilpailukyvyn kulmakivi. Korkeatasoinen ja pitkäjänteinen perustutkimus vahvistaa yhteiskunnan osaamispohjaa, oikeudenmukaisuutta ja kriisinkestävyttä. Vaikutimme siihen, että Suomessa panostettaisiin tieteen, taiteen ja ylimmän opetuksen resursseihin eli yliopistoihin ja tutkimuslaitoksiin.

Olimme eduskunnan sivistysvaliokunnan kuultavana valtion talousarvioesityksestä vuodelle 2022. Totesimme, että hallituksen tulee panostaa edelleen tieteeseen ja siihen perustuvaan ylimpään opetukseen, jotta tutkimus- ja kehittämisenot saadaan nostettua 4 prosenttiin bruttokansantuotteesta, ja että veikkausvoittovarojen kompensoimatta jättäminen tarkoittaisi leikkauksia tieteeseen ja ylimpään opetukseen sekä laajoja yt-neuvotteluita. Vaadimme, että EU:n elpymispaketin tulee painottua enemmän tutkimukseen.

Tutkimusrahoituksesta leikkaaminen tarkoittaa myös leikkausta koulutuksesta, koska opetus perustuu tutkimukseen ja yliopistojen opetus- ja tutkimushenkilöstö opettaa ja tutkii. Kerroimme, että korkeakoulutettujen määrän nostaminen edellyttää merkittäviä lisäresursseja ja että henkilöstön venymisellä on rajansa. Edellytimme, että tutkijoiden tekijänoikeudet tulee turvata niin lainsäädännössä kuin käytännössä.

Otimme kehysriihessä kantaa yhdessä muun muassa Unifin ja Sivistystyönantajien kanssa siihen, että Suomi selviää kriisistä tukeutumalla tutkimukseen ja osaamiseen.

Vetosimme päättäjiin, että suunnitelmat leikata kolmannes Suomen Akatemian kautta kanavoitavasta rahoituksesta perutaan budjettiriihessä. Edellytimme, että myös Business Finlandiin kohdistuvat tuntuvat supistukset tulee perua.

**"PITKÄJÄNTEISET TKI-PANOSTUKSET OVAT
EDELITYS KESTÄVÄN KASVUN JA
KILPAILUKYVYN VAUHDITTAMISELLE. TÄMÄ
TARCOITTAÄ MYÖS TULEVAISUUDEN
OSAAJISTA HUOLEHTIMISTA."**

Huhtikuussa otimme kantaa pitkäjänteisen TKI-rahoituksen puolesta yhdessä muiden järjestöjen kanssa.

Professorikunnan terveiset budjettiriiheen

Tiedeleikkaukset peruttava

Professorikunta vetoaa päättäjiin, että suunnitellut tiedeleikkaukset perutaan. Leikkaukset heikentäisivät Suomen kilpailukykyä ja osaamista pitkälle tulevaisuuteen.

Hallitus on sitoutunut nostamaan tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksen osuuden neljaan prosenttiin BKT:sta. Tästä tavoitteesta tulee pitää kiinni.

PROFESSORILIITTO
PROFESSORFÖRBUNDET
FINNISH UNION OF UNIVERSITY PROFESSORS

"Tiede on hyvinvointivaltion, kilpailukyvyyn ja sivistyksen kulmakivi. Tiedeleikkaukset heikentäisivät pitkäjänteistä ja laadukasta tutkimusta sekä osaamis pohjaamme."

Tutkimusprofessori Heikki Hiilamo
Sosiaalipolitiikka, THL

"Ihmiskunnan selviytyminen ilmasto-, ympäristö- ja terveyskriiseistä edellyttää tutkimuksellisia läpimurtoja ja rohkeita poliittisia päätöksiä. Varsinkin perustutkimuksen leikkauksilla tulisi olemaan kohtalokkaita seurauksia yhteiskuntamme kriisinkestävyydelle."

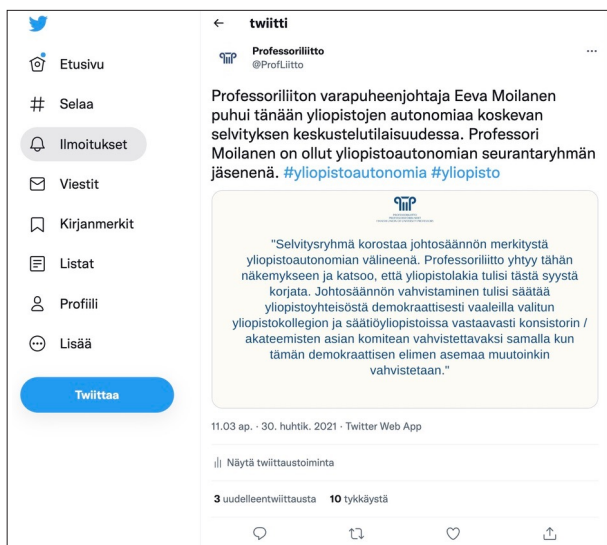
Akateemikko Eva-Mari Aro
Kasvibiologia, Turun yliopisto

Korostimme kaikessa toiminnassamme yliopistojen autonomista asemaa niiden toiminnan keskeisenä ehtona. Vaikutimme siihen, että perustutkimuksen rahoitusta vahvistetaan ja että professoreilla on enemmän aikaa tehdä tutkimusta.

Seurasimme, miten Suomen Akatemian kautta jaettava profiloitumisraha sekä opetus- ja kulttuuriministeriön jakama strategisen rahoituksen osuuden kasvattaminen vaikuttavat eri yliopistoihin. Seurasimme myös niin sanotun **Lippulaivahankkeen** toteutumista.

Korostimme yliopistojen autonomiaa koskevassa seurantaryhmässä yliopistodemokratiaa ja yliopistolain korjaamisen tärkeyttä. Autonomiaselvitys osoitti kiistattomasti, että yliopistoyhteisön vaikuttamis- mahdollisuuksia on lisättävä. Hyvän, akateemisesti uskottavan johtamisen lisäksi tarvitaan nykyisiä osallistavampia johtosäännöt ja muutoksia yliopistolakiin.

Käynnistimme selvityksen yliopistojen johtosäännöistä ja niiden vaikutuksista professoreiden vaikutusmahdollisuuksiin ja toimintaan. Selvitys valmistuu keväällä 2022 ja se julkistetaan Kevätseminaarin yhteydessä.

Tapasimme muun muassa tiede- ja kulttuuriministerin ja opetusministerin. Keskustelimme tieteen rahoituksesta ja erityisesti TKI-rahoituksen nostamisesta. Tutkijanurakysymyksiä käsittelevä työryhmä julkaisi loppuraporttinsa.

Kevätseminaarimme aihe oli **Tieteen riippumattomuus – mitä se on?** Seminaariin osallistui 289 tieteen ystävää. Syksyn webinaarisarjamme oli **Puheenvuoroja tieteen vapaudesta**. Webinaarisarjassa käsiteltiin tutkijan sananvapautta tieteen vapauden näkökulmasta, epäasiallista kohtelua verkossa ja tekijänoikeuksia tieteen vapauden näkökulmasta. Osallistuimme JUKOn ja Akava Worksin toteuttamaan kyselyyn maalitetuksi tulemisen kokemuksista työelämässä.

Tutkitun tiedon teemavuosi näkyi monin eri tavoin liiton viestinnässä ja tiedotuskanavissa. Vuoden Professori 2021 Juhani Knuuti on vankkumaton tutkitun tiedon puolustaja. Edustajamme on jäsenenä tutkitun tiedon teemavuoden verkostossa. Säännöllisesti kokoontuvan verkoston tehtävänä on teemavuoden kehittäminen, toteuttaminen ja siitä viestiminen.

Edustajamme osallistui aktiivisesti liiton kansainväliseen toimintaan. Education International (EI), European Trade Union Committee for Education (ETUCE), sen Higher Education and Research Standing Committee (HERSC) ja pohjoismaiset järjestöt kokoontuivat poikkeuksellisesti verkossa. Liitto vaikutti Euroopan unionin yliopistosektoria koskeviin hankkeisiin erityisesti osallistumalla HERSC:n kautta kymmentä miljoonaa opetusalan jäsentä edustavan ETUCE:n lausuntojen laatimiseen.

Myös pohjoismaisten yliopistosektorin ammattijärjestöjen vuosittainen kokous järjestettiin poikkeuksellisesti verkossa. Kokouksessa käsiteltiin muun muassa työsuhteen ehtoja, määräaikaikaisuuksia, työoloja, julkista rahoitusta ja ohjausta, yliopiston johtamismallia, akateemista vapautta, digitalisaatiota ja immateriaalioikeuksia.

Professoriliiton asiantuntemusta hyödynnetään yhteiskunnallisessa päätöksenteossa.

Korostimme professoreiden asiantuntemusta mediassa, jäsenkirjeissä ja blogeissa. Professorit ovat ainoa henkilöstöryhmä, joka on erikseen mainittu yliopistolaissa. Myös tutkimuslaitoksiin perustetuista tutkimusprofessoreiden viroista on lainsäädäntöä.

Toimitimme lausuntoja eduskunnan valiokunnille, olimme muun muassa kuultavina koulutuspoliittisesta selonteosta sekä osallistuimme opetus- ja kulttuuriministeriön asettamien työryhmien työskentelyyn sekä muuhun toimintaan. Antamamme lausunnot perustuivat selvityksiin ja muuhun tutkittuun

tietoon. Käytimme jäsentemme asiantuntemusta valmistellessamme lausuntoja.

Edustajamme osallistuivat muun muassa yliopistojen hallinnollisen autonomian tilaa arvioivan selvittäjäryhmän seurantaryhmään, tutkijanuratyöryhmään ja avoimen tieteen seurantaryhmän työskentelyyn.

Kannustimme osastojamme ottamaan yhteyttä oman alueensa kansanedustajiin ja muihin yhteiskunnallisiin päättäjiin.

Professoriliitto on merkittävä, näkyvä ja luotettava yhteistyökumppani, jolla on välittömät yhteydet keskeisiin sidosryhmiin, esimerkiksi yliopiston johtoon.

Tapasimme vuoden aikana keskeisiä sidosryhmiä, kuten esimerkiksi tiede- ja kulttuuriministerin, opetusministerin, Suomen Akatemian, Suomen yliopistojen rehtorineuvosto Unifin ja Sivistystyönantajat ry:n edustajia.

Liiton puheenjohtaja, toiminnanjohtaja ja osastojen puheenjohtajat tapasivat säännöllisesti yliopistojen

rehtoreita ja muuta yliopiston johtoa. Nämä ja muut keskeiset tapaamiset on koottu vuosikertomuksen liiteosaan. Otimme tapaamisissa esille ajankohtaisten asioiden lisäksi kunkin yliopiston/ tutkimuslaitoksen professoreiden palkkaukseen, tutkimusmahdollisuuksiin sekä muihin työskentelyolosuhteisiin liittyviä asioita. Myös osastojen johtokunnat tapasivat säännöllisesti yliopistonsa johtoa.

2. Professorin etujen turvaaja

Professoriliitto on vahva ja rohkea työmarkkinatoimija yliopisto- ja tutkimussektorilla.

Hallituksemme vahvisti liiton yliopistosektorin työehtosopimustavoitteet. Professoreilla tulee olla mahdollisuus opetuksesta ja hallintotyöstä vapaaseen tutkimuskauteen. Asetimme tavoitteet myös full professoreiden ja associate professoreiden

palkkauksen parantamiseksi. Akateemisen johtotehtävän (vararehtori, dekaani, laitosjohtaja) jälkeen ao. henkilöllä tulee olla oikeus vähintään 6 kuukauden pituiseen tutkimuskauteen.

Osallistuimme valtiosektorin virka- ja työehtosopimusta koskevien tavoitteiden valmisteluun yhteenliittymä Vakavan ja JUKOn kautta. Tavoitteenamme on ostovoiman turvaava palkkaratkaisu, jossa suurin osa maksetaan prosentuaalisina yleiskorotuksina sekä korkeakoulutettujen, vaativaa esimies- tai asiantuntijatyötä tekevien palkkakilpailukyvyyn parantaminen.

Valmistauduimme tulevaan neuvottelukierrokseen yliopistosektorin lakkotoimikunnassa yhdessä sektorin muiden jukolaisten järjestöjen kanssa. Kampanjoimme yhdessä jukolaisten järjestöjen kanssa marraskuusta 2021 lähtien työehtosopimuksen merkityksestä ja sisällöistä.

Toimimme keskusjärjestö Akavassa ja akavalaisten liittojen yhteenliittymä Vakavassa professoreiden edunvalvojina. Teimme tiivistä yhteistyötä keskeisten yliopisto- ja valtiosektorilla toimivien liittojen kanssa. Osallistuimme Akavan hallitustyöskentelyyn sekä mm. Akavan osaaminen ja koulutus -toimikunnan, työelämätoimikunnan ja viestintäverkoston työskentelyyn.

Jatkoimme vaikuttamistyötä keskusjärjestö Akavan kautta, jotta lainsäädäntöä muutettaisiin eläkeläisten lisäveron eli niin sanotun raippaveron osalta. Akava tavoittelee 75 %:n työllisyysastetta. Kasvun ja työllisyyden tukemiseksi Akava vaatii, että ansiotuloverotusta kevennetään. Työtulojen verotusta tulisi keventää kaikissa tuloluokissa niin, että myös rajaveroasteet laskevat. Korkeinta rajaveroastetta tulisi alentaa viiteenkymmeneen prosenttiin kahden

hallituskauden kuluessa. Akavassa on aikaisemmin jo linjattu, että solidaarisuus- ja lisäveroista (niin sanottu raippavero) on luovuttava.

Työskentelimme Julkisanalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKOn yliopistosektorin neuvottelukunnassa, keskustason työryhmissä sekä muissa työnantaja- ja työntekijäjärjestöjen yhteisissä työryhmissä.

Korostimme immateriaalioikeuksien, erityisesti keksintö- ja tekijänoikeusasioiden kehittämistä ja niiden kannustavuuden tärkeyttä. Liiton IPR-työryhmä jatkoi toimintaansa. Työryhmä valmisteli lausunnon hallituksen esityksestä tekijänoikeuslaiksi. Järjestimme tekijänoikeuskampanjan, jota varten tuotimme kaksi IPR-animaatiota (kolmella kielellä) ja aihetta käsitteleviä haastatteluja. Järjestimme webinaarit opetusmateriaalien laatijan tekijänoikeuksista ja tekijänoikeuksista ja tieteen vapaudesta. Osallistuimme aktiivisesti immateriaalioikeuksien, erityisesti keksintö- ja tekijänoikeusasioiden kehittämiseen yliopistoissa. Tuimme usean yliopiston paikallisia edustajia tekijänoikeus-sopimuksia koskevissa neuvotteluissa. Vakiintuneen käytännön mukaisesti yliopistojen opetus- ja tutkimustyössä toimivien henkilöiden luomien teosten tekijänoikeudet eivät siirry työnantajalle, ja vakiintunut käytäntö on, että tutkijat määräävät itse tutkimuksensa tuloksista. Edellytimme, että edellä mainittu käytäntö ei muutu.

Hoidimme tutkimuslaitosten edunvalvontaa mukaan lukien professoreiden palkkauksen kehittämistä

"Lainsäädännöllä turvataan tunnustus teoksen tekijälle ja oikeus määrätä ja saada korvaus teoksen käytöstä. Tieteellisessä työssä tekijänoikeuksien katsotaan olevan edellytys tieteellisen ja taiteellisen työn vapaudelle."

Jukka Heikkilä,
Professoriiliiton puheenjohtaja

"You should think twice before transferring your rights. If you grant a license, the best option is a parallel license."

Petri Mäntysaari,
Professor of Commercial Law,
Member of the Board of the Finnish
Union of University Professors

Kevään tekijänoikeuskampanjassa haastateltiin liiton puheenjohtaja Jukka Heikkilää sekä liiton tekijänoikeus-työryhmän puheenjohtaja Petri Mäntysaarta.

yhteistyössä Julkisanalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKOn ja Vakavan kanssa.

Käynnistimme yhdessä JUKOn ja akavalaisten yliopistosektorin järjestöjen kanssa **Työehtosoppa-**kampanjan, jonka tavoitteena on tehdä yliopistojen työehtosopimusta tunnetuksi jäsenille.

Neuvottelujärjestö JUKOn ja yliopistosektorin liittojen **Työehtosoppa-**kampanjassa kerrottiin muun muassa piirroskuvien kautta työehtosopimuksen merkityksestä.

Professoreiden palkka vastaa työn vaativuutta.

Olimme Julkisanalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKOn yliopistoneuvottelukunnassa muodostamassa JUKOn linjauksia työehtosopimustavoitteiksi.

Osallistuimme Vakavan välityksellä JUKOn valtion neuvottelukunnassa valtion virastojen ja tutkimuslaitosten työ- ja virkaehtosopimusten tavoitteiden laatimiseen.

Yliopistosektorin ja valtion sektorin palkkausjärjestelmissä tulee jatkossakin huomioida työn vaativuus ja henkilökohtainen suoriutuminen sekä professorin koko työnkuva. Professorikunnan palkka-kehityksen tulee olla vähintään samaa tasoa kuin muun opetus- ja tutkimushenkilöstön.

Kannustimme professoreitamme osallistumaan yliopistojen arviointiryhmien toimintaan.

Teimme työnantajaselvityksestä ja jäsenkyselystä koostuvan palkkaselvityksen, jonka avulla

seuraamme yliopiston palkkausjärjestelmän piirissä olevien full professoreiden, associate professoreiden, assistant professoreiden, Aalto-yliopiston professoreiden sekä valtion tutkimuslaitosten professoreiden palkkauksen kehittymistä. Seurasimme myös professoreiden lukumääriä, palkkauksellisen tasa-arvon toteutumista sekä akateemisista johtamistehtävistä maksettavia palkkioita, täydentävän rahoituksen hankkeiden johtamispalkkioita, tulospalkkioita, täydennyskoulutuksesta maksettavia erilliskorvauksia sekä asiantuntijatehtävistä maksettavia palkkioita.

Edellytimme, että liiton paikallinen osasto on mukana tulospalkkausjärjestelmiä kehitettäessä. Tulospalkkaukseen tulee osoittaa erillisrahoitusta, joka ei saa vähentää yliopiston palkkausjärjestelmän mukaista palkkaa.

Liiton palkkiosuosituksia tiedusteltiin usein. Päivitetyt palkkiosuositukset ovat verkkosivuillamme.

Palkkaselvitys 2021

Kokoaikaisten professoreiden (full) lukumäärä kasvoi hiukan vuoden aikana lukumäärän ollessa syyskuussa 2021 1931. Määräaikaisten professoreiden osuus laski vuoden aikana 10 %:sta 7 %:iin. Taideyliopistossa määräaikaista professoreita on enää 6 %.

Professorin urapolulla yliopistoissa oli syyskuussa 2021 520 associate professoria ja 315 assistant professoria eli yhteensä 835 henkilöä. Valtaosa heistä oli kokoaikaisissa työsuhteissa. Suurin osa associate professoreista on vaati-tasolla 7. Assistant professorit sijoittuvat vaati-tasolle 5–7. Aalto-yliopistossa on käytössä paikallinen palkkausjärjestelmäsopimus, ja Aalto-yliopistossa työskentelevien niin associate kuin assistant professoreiden palkkatasot poikkeavat muista yliopistoista edukseen.

Työnantajaselvityksen mukaan kaikkien yliopistojen professoreiden kokonaispalkka nousi keskimäärin 1,6 % (mediaani 1,6 %) syyskuusta 2020 syyskuuhun 2021. Yliopistojen yleisen työehtosopimuksen perusteella kaikkien palkkoja korotettiin 1.6.2021 1,1 %:n yleiskorotuksella. Vuoden 2020 järjestelyerä 0,5 % tuli voimaan 1.12.2020. Professoreiden kokonaispalkka oli työnantajaselvityksen mukaan syyskuussa 2021 yliopistojen vakinaisilla professoreilla (full) 7.433 euroa ja määräaikaisilla 7.068 euroa. Professoreiden osalta keskimääräinen kokonaispalkka oli 7.407 euroa.

Yliopistojen professoreiden (full) palkkakehitys on ollut vuosien 2013–2017 aikana heikkoa, vuonna 2018 lähes yleiskorotusten mukaista ja vuonna 2019 hiukan työehtosopimuksessa sovittuja korotuksia parempaa. Vuosi 2020 oli pohjanoteeraus. Vuonna 2021 keskimääräinen

palkkakehitys oli työehtosopimuksissa sovitun tasoista. Huolestuttavaa on, että professorien palkkakehitys on vuodesta 2014 lähtien ollut heikompaa koko opetus- ja tutkimushenkilöstöön verrattuna. Yliopistot palkkaavat eläköityvien professoreiden tilalle assistant professoreita ja associate professoreita, ja uudet full professorit palkataan alhaisille vaati-tasolle ja heille määritellään matalahkot suoriutumisprosentit.

Tutkimuslaitoksissa työskentelevien professoreiden palkka oli keskimäärin 6.990 euroa, ja se nousi 3,2 % (mediaani) edelliseen vuoteen verrattuna. Tutkimuslaitosten osalta selvityksessä oli osittain eri tutkimuslaitoksia ja havaintojen määrä poikkesi eri vuosina. Tämä osittain selitti palkkojen nousua.

Naisten osuus yliopistojen full professoreista pysyi samana ja oli 33,2 % vuonna 2021. Professoriliiton professoreiden rekrytointiselvityksen (2020) mukaan professorin urapolulle hakeutuu ja valitaan miehiä naisia enemmän. Palkkaselvityksen mukaan assistant professoreista 35,3 % ja associate professoreista 37,8 % oli naisia. Naisten osuuden kasvu on pysähtynyt (full professorit) aikaisempiin vuosiin verrattuna. Sekä vakinaisten että määräaikaisten naisprofessoreiden (full) vaati-keskiarvot ja henki%-keskiarvot ovat matalampia kuin miesprofessoreiden. Palkkaero miesprofessoreiden hyväksi oli 364 euroa. Palkkaero kasvoi hiukan edelliseen vuoteen verrattuna. Naisprofessorin euro on työnantajaselvityksen mukaan 95,2 senttiä. Myös professorin urapolulla olevat naispuoliset niin assistant kuin associate professorit ansaitsevat jonkin verran miehiä vähemmän.

Professorin paras turva muutoksessa on Professoriliitto.

Edellytimme, että professoreita ei irtisanota tuotannollisilla tai taloudellisilla perusteilla. Liiton tuella jäsenemme riitautti irtisanomisensa. Helsingin hovioikeus katsoi 3.12.2020 antamassaan tuomiossa, että Helsingin yliopisto oli irtisanonut professorin työsopimuksen työsopimuslaissa mainittujen säännösten vastaisesti huhtikuussa 2016. Helsingin yliopisto sai osittaisen valitusluvan korkeimmalta oikeudelta. Arvioiden mukaan korkein oikeus antaisi asiassa ratkaisun kesällä 2022.

Työtuomioistuimen kahta professoria koskevien tuomioiden johdosta Taideyliopisto käynnisti yt-neuvottelut ja vakinaisti yli 80 professoria ja muuta opetus- ja tutkimushenkilöstöön kuuluvaa. Näkemyksemme mukaan professorin tehtävät ovat pysyviä, ja mikäli perustetta määräaikaiselle työsopimukselle ei ole ollut nimittämishetkellä, professorit tulee vakinaistaa eli työsopimukset tulee muuttaa toistaiseksi voimassa oleviksi.

Associate professorin tehtävän määräaikaisuuden lainmukaisuutta koskeva asia on työtuomioistuimen ratkaistavana. Asiassa on valmistelustunto syyskuussa 2022.

Tarjosimme jäsenille neuvontaa työelämän muutostilanteissa. Liiton toimisto antoi työ- ja virkasuhdeneuvontaa jäsenille yhteensä noin 410 kertaa. Yhteydenotot liittyivät muun muassa perusteettomien määräaikaisten palvelussuhteiden selvittämiseen, kiusaamiseen ja muuhun epäasialliseen käyttäytymiseen, työnjohdollisiin kuulemistilaisuuksiin, rakenteellisesta kehittämisestä aiheutuviin muutostilanteisiin, yksilöperusteisiin irtisanomisiin, professori-nimikkeen käyttöön ja palkan muodostumiseen. Jäsenten apuna toimivat myös professori-luottamusmiehet ja osastot.

Professori-luottamusmiehet neuvoivat ja tukivat jäseniä työelämän erilaisissa muutoksissa ja ongelmissa. Järjestimme luottamusmiehille koulutusta sekä Julkisalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKOn että Vakavan kautta. Liiton jäsenistä 33 toimi pääluottamusmiehenä, varapääluottamusmiehenä, luottamusmiehenä tai varaluottamusmiehenä. Professori-luottamusmiehistä kolme toimi pääluottamusmiehenä.

Osastojen toimihenkilöt toimivat aktiivisesti erilaisissa muutostilanteissa, muun muassa yliopistojen rakenteellisen kehittämisen hankkeissa pitämällä esillä professoreiden asemaa ja henkilöstön vaikutusmahdollisuuksia.

Tarjosimme jäsenillemme jäsenyyden Opettajien työttömyyskassassa. Iso osa liiton työssä käyvistä jäsenistä kuului Opettajien työttömyyskasaan.

Tarjosimme jäsenille puhelinneuvontaa yksityiselämän oikeusasioissa. Jäsenemme käyttivät palvelua noin 90 kertaa.

Säilytimme oikeusturvavakuutuksen korvausmäärä ennallaan 25 000 eurossa ja vastuuvakuutuksen enimmäismäärän 100 000 eurossa.

Osallistuimme aktiivisesti immateriaalioikeuksien, erityisesti keksintö- ja tekijänoikeusasioiden kehittämiseen yliopistoissa. Vakiintuneen käytännön mukaisesti yliopistojen opetus- ja tutkimustyössä toimivien henkilöiden luomien teosten oikeudet eivät siirry työnantajalle ja vakiintunut käytäntö on, että tutkijat määräävät itse tutkimuksensa tuloksista. Edellytimme, että edellä mainittu käytäntö ei muutu. Osallistuimme myös JUKOn IPR-työryhmän työhön.

3. Professorin työn turvaaja

Professorit voivat keskittyä varsinaisiin tehtäviinsä, ja heidän työskentelyolosuhteensa mahdollistavat hyvän työn.

Yliopiston/tutkimuslaitoksen tulee tarjota professorille hyvän työn edellytykset, jotta professori voi tehdä parhaansa.

Korostimme perusrahoituksen tärkeyttä, koska professoreiden työaikaa kuluu liikaa ulkoisen rahoituksen hankkimiseen.

Toimme esille, että ilman kunnollisia tukipalveluita yliopiston tutkimus- ja opetustoiminta vaarantuu, ja opettajien ja tutkijoiden työtaakka kasvaa.

Työkaluja koronakevääseen -webinaarisarjan alustukset käsittelivät koronan vaikutusta aivoihin, COVID-19-koronavirusinfektion yksilöllistä kulkua ja etäjohtamista.

Syksyn webinaarisarjassa korostettiin tutkimuksen ja opetuksen vapautta ja tutkijoiden tekijänoikeuksia.

Annoimme jäsenille palkkaukseen liittyvää neuvontaa.

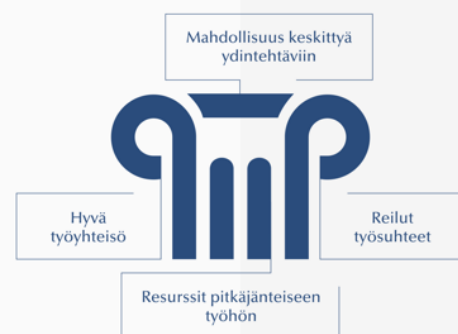
Päivitimme professorin reilu urapolku -kriteeristön. Täydensimme kriteeristöä toteamalla, että reilulla urapolulla palkka vastaa työn vaativuutta ja henkilökohtaista suoriutumista ja se kehittyy urapolulla etenemisen myötä. Lisäksi totesimme, että urapolun arvioinneissa tulee huomioida asianmukaisesti tieteellinen/taiteellinen toiminta, opetusansiot ja yhteiskunnallinen vuorovaikutus. Tieteellisen toiminnan arvioinnissa tulee soveltaa vastuullisen tutkijanarvioinnin menetelmiä, esimerkiksi DORA-julistusta (San Francisco Declaration on Research

Assessment) ja vastuullisen tutkijanarvioinnin kansallista suositusta. Totesimme myös, että professorin urapolulla olevan tulee olla mahdollisuus saada perustellusta syystä (esimerkiksi perhevapaat) pidennystä tarvittavien ansioiden hankkimiseen.

Järjestimme webinaarin ulkomaille koulutusvientiin lähtevän henkilöstön asemasta, työoloista ja työhyvinvoinnista yhdessä muiden akavalaisen korkeakoulusektorin liittojen kanssa. Koulutusviennin edistäminen on yksi Marinin hallituksen pää tavoitteista. Akavalaiset näkevät tässä paljon mahdollisuuksia, mutta myös haasteita.

Vuonna 2020 Ruissalon kuntoutuskeskuksessa käynnistynyt Kelan järjestämä KIILA-kuntoutuskurssi päättyi. Kiila-kurssien tavoitteena on kuntoutujan työkyvyn parantaminen ja työelämässä pysymisen tukeminen. Acatiimissa julkaistiin kurssista artikkeli **Kiilassa kuntoon. Professorillakin on oikeus hyvinvointiin.**

Professorin hyvän työn edellytykset

Uusi KILLA-kuntoutuskurssi käynnistyi syksyllä. Kuvassa kuntoutukseen osallistunut professori Anne Jippo.

Professorit ovat arvostettuja asiantuntijoita yhteiskunnassa sekä tiede- ja yliopistoyhteisössä.

Pidimme esillä professoreiden asiantuntijuutta tieteessä ja taiteessa, ylimmässä opetuksessa, yliopistojen ja tutkimuslaitosten johtamisessa sekä yhteiskunnallisessa vaikuttamisessa.

Professoreiden asiantuntemusta hyödynnettiin pandemian aikana monin eri tavoin. Esimerkiksi valtioneuvosto asetti COVID-19-tiedepaneelin, joka koostui professoreista/tutkimusprofessoreista sekä kahdesta muusta asiantuntijasta.

Vaikutimme siihen, että professoreiden suhteellista osuutta opetus- ja tutkimushenkilöstöstä lisättäisiin, ja että professorin urapolku ei johtaisi professuurien vähenemiseen. Otimme edellä mainittuja asioita esiin esimerkiksi yliopistojen johdon tapaamisissa. Kokoaikaisen professorien määrä kasvoi 1892 professorista 1931 professoriin syyskuusta 2020 syyskuuhun 2021.

Professoreiden vaikutusvalta lisääntyy tiede- ja yliopistoyhteisössä.

Yliopistolakiuudistuksen vaikutusten toisen arvioinnin (vuonna 2016) mukaan 72 % professoreista ja muusta opetus- ja tutkimushenkilöstöstä oli sitä mieltä, että yliopiston eri tason yksiköt eivät voi riittävästi vaikuttaa yliopistonsa strategian sisältöön. Edellytimme muun muassa yliopistojen johdon tapauksissa, että professorikuntaa tulee kuulla yliopistojen ja tutkimuslaitosten strategisessa päätöksenteossa, erityisesti rakenteellisessa kehittämisessä.

Näkemyksemme mukaan professoreiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksia voidaan parantaa osana hyvää johtamista. Vaadimme yliopistolain muuttamista siten, että julkisoikeudellisen yliopiston yliopistokollegion ja säätiöyliopiston yhteisen monijäsenisen hallintoelimen tehtäviin lisätään yliopiston strategian, hallituksen laatimien talousarvion ja toiminta- ja taloussuunnitelman hyväksyminen sekä johtosääntöjen vahvistaminen. Lisäksi esitämme yliopistolain muuttamista ja täydentämistä niin, että yliopistokollegio ja yhteinen monijäseninen hallintoelin voi vapauttaa hallituksen tai sen jäsenen tehtävästään, ja jäsenen myös ilman, että hallitus tekee esityksen vapauttamisesta. Edellytämme, että säätiöyliopiston monijäsenisen hallintoelimen asemaa tulee vahvistaa yliopistolaissa siten, että säätiöyliopiston yhteinen monijäseninen hallintoelin

valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä päättää itse hallituksen valintaa koskevista menettelyistä.

Korostimme yliopistojen autonomiaa koskevassa seurantaryhmässä yliopistodemokratiaa ja yliopistolaissa havaittujen puutteiden korjaamisen tärkeyttä.

Autoimme osastojamme toiminnan kehittämisessä monin eri tavoin. Järjestimme kaksi paikallistoiminnan kehittämisseminaaria: keväällä webinaarina ja syksyllä Mustion linnassa. Käsittelimme seminaareissa edunvalvonta-asioita, tekijänoikeuksia, yliopistoyhteisön autonomiaa ja professoreiden asemaa yliopistoissa, liiton tulevaa strategiaa, jäsenistön kansainvälistymistä sekä osastojen toimintaedellytysten kehittämistä.

Kannustimme osastojamme käymään säännöllisesti keskustelua yliopistonsa/tutkimuslaitoksensa ylimmän johdon kanssa.

Pidimme eri yhteyksissä esillä professoreiden merkitystä tiede- ja yliopistoyhteisössä sekä professoreiden vaikutusmahdollisuuksien parantamista, muun muassa tiedotteissa, yliopistojen johdon tapaamisissa ja kirjoituksissa.

Professoriliitto on professorin työn asiantuntija.

Professoreiden rekrytoinneissa on siirrytty tenure track -aikaan. Muut kuin tenure track -rekrytoinnit ovat Suomessa jo poikkeuksia. Nykyinen lainsäädäntö ei tunnista vallitsevaa käytäntöä, ja yliopistolakia tulee täydentää professuuriin johtavaa urapolkua koskevilla säännöksillä. Myös työolainsäädännön ja nykyisen käytännön välinen ristiriita määräaikaisten työsuhteiden käytöstä tulee ratkaista. Yliopistojen ja tutkimuslaitosten tulisi seurata, miten professorin urapolku vaikuttaa professorikuntaan ja professorin työnkuvaan.

Selvittimme mahdollisuutta antaa suositus tenure trackillä käytettävistä nimikkeistä. Tarve nimikesuosituksen nousi joidenkin yliopistojen toiveesta saada asiasta yhtenäinen suositus. Asiaa selvittämään perustettiin työryhmän, joka selvitti nykyisin käytettävissä olevat nimikkeet ja etenemiskriteerit. Työryhmän tehtävää hankaloittivat yliopistojen kirjavat järjestelmät. Työryhmän työskentelyn pohjalta liiton hallitus totesi, että nimikesuositusta ei voida antaa, koska yliopistoissa käytettävissä olevat professoreiden urapolut poikkeavat toisistaan.

Tilasimme Turun yliopiston Tulevaisuuden tutkimuskeskukselta selvityksen muutostekijöistä, jotka vaikuttavat opetuksen ja yhteiskunnallisen vuoro-vaikutuksen tulevaisuuteen. Kyselyyn vastasi 444 henkilöä (400 jäsentä ja 44 sidosryhmien edustajaa) ja työpajoihin, joista toinen oli englanniksi, osallistui yhteensä noin 30 henkilöä. Selvityksen tulokset julkistettiin valtuuston syyskokouksen yhteydessä.

Annoimme päivittämämme professorin reilu urapolku -kriteeristön pohjalta neuvontaa jäsenistölle ja toimimme muutoinkin professorin urapolun asiantuntijoina.

Tutkija Sanna Ahvenharju Turun yliopiston Tulevaisuuden tutkimuskeskuksesta esitteli Tiedolla tulevaisuuteen -selvitystä liiton valtuustolle.

4. Professoreiden yhdistäjä

Professoriliitto kokoaa yhteen eri alojen ja erilaisissa tehtävissä toimivat professorit.

Olemme koko professorikunnan liitto. Eri alojen professorit yliopistoista ja tutkimuslaitoksista ovat edustettuna liitossamme. Edustamme myös johtamistehtävissä toimivia professoreita.

Liiton valtuustossa on edustus kaikista yliopistoista sekä edustaja tutkimuslaitoksista. Valtuusto kokoontui kaksi kertaa. Kevään kokous järjestettiin korona-pandemian vuoksi etäyhteyksin.

Liiton 14 osastoa toimivat paikallistason edunvalvojina. Seurasimme jäsenmäärän kehittymistä kuukausittain. Kokonaisjäsenmäärämme kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna.

Professoreita eläköityi runsaasti. Emerita-/emeritusprofessoreiden suhteellinen osuus pysyi samana työssäkäyviin professoreihin verrattuna.

Lähetimme osastoillemme rekrytointipaketteja yliopistojen uusien professoreiden sekä professoreiden urapoluilla olevien jäsenten rekrytoinnin avuksi. Lähetimme uusille professoreille tietoa liitosta ja kutsun liittyä liiton jäseneksi. Käsittelimme jäsenrekrytoinnin tärkeyttä liiton eri tilaisuuksissa. Keräsimme uusilta jäseniltä heidän odotuksiaan liiton toimintaa kohtaan. Päivitimme verkossa olevaan Professorimatrikkeliin uusien jäsenten tiedot. Pyysimme palautetta niiltä professoreilta, joille

Valtuuston syyskokous järjestettiin lähikokouksena.

Lokakuussa järjestimme paikallistoiminnan kehittämisseminaarin Mustion linnassa.

liitto oli lähettänyt kutsun, mutta jotka eivät olleet liittyneet liittoon.

Huomioimme toiminnassamme ulkomailta tulleet professorit. Lähetimme sähköiset jäsenkirjeet suomen, ruotsin ja englannin kielillä. Käännätimme keskeisimmät tiedotteet englanniksi. Osa blogikirjoituksista oli englannin- ja ruotsinkielisiä. Järjestimme **Working in Finland - Know your Rights and Obligations** -webinaarin sekä etäjohtamista koskevan webinaarin englanniksi.

Annoimme jäsenillemme eläkeasioita koskevaa neuvontaa.

Säilytimme jäsenedut ennallaan, kuten esimerkiksi vapaa-ajan matka- ja tapaturmavakuutuksen.

Vapaa-ajan tapaturmavakuutuksen yläikäraja on 80 vuotta ja vapaa-ajan matkavakuutuksessa ei ole yläikärajaa.

Meillä on käytössä mobiilijäsenkortti. Muovinen jäsenkortti lähetetään vain eläkkeellä oleville jäsenille.

Järjestimme yhdessä Sivistystyönantajien kanssa akateemista johtajuutta koskevan seminaarin, joka pidettiin hybriditilaisuutena. Seminaarissa käsiteltiin väärinymmärrysten välttämistä akateemisessa johtamisessa sekä tutkijoiden johtamista. Seminaariin osallistui noin 50 akateemista johtajaa.

Syyskuussa järjestimme Akateemisen johtamisen seminaarin yhteistyössä Sivistystyönantajien kanssa. Tilaisuuden paneelikeskusteluun osallistuivat professori Liisa-Maija Sainio (LUT-yliopisto), huippuyksikön johtaja Minna Palmroth (Helsingin yliopisto) ja vararehtori Kalle-Antti Suominen (Turun yliopisto). Tilaisuuden juonsivat Sivistystyönantajien toimitusjohtaja Teemu Hassinen ja Professoriliiton toiminnanjohtaja Tarja Niemelä.

Professoriliitto edistää professoreiden ammatillista identiteettiä ja kollegiaalisuutta.

Tuimme liiton osastojen toimintaa taloudellisesti. Osastojen kokoukset järjestettiin etäyhteyksillä ja lähikokouksina. Liiton puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, toiminnanjohtaja ja järjestöpäällikkö vierailivat osastojen kokouksissa. Järjestimme vuoden alussa osastoille perehdyttämiswebinaarin, jossa käsiteltiin laajasti osastojen tehtäviä ja toimintaa. Järjestimme paikallistoiminnan kehittämisseminaarin kesäkuussa etäyhteyksin ja lokakuussa Mustion linnassa. Seminaareissa käsiteltiin mm. palkkaus-kriteereitä, tekijänonoikeuksia, yliopistoyhteisön autonomiaa sekä valmistautumista seuraavaan neuvottelukierrokseen.

Seurasimme aktiivisesti professori-johdannaisten nimikkeiden käyttöä. Lähetimme useita kirjelmiä professori-nimikkeen käytöstä.

Valitsimme Vuoden Professoriksi 2021 lääketieteen professori Juhani Knuutin Turun yliopistosta. Valinta julkistettiin **Tieteen päivillä** 14.1.2021.

Lähetimme jäsenistölle neljä sähköistä jäsenkirjettä, joissa tiedotimme ajankohtaisista professoreita koskevista asioista.

Vuoden Professori 2021 Juhani Knuuti.

5. Professoriliiton viestintä ja hallinto

Tutkitun tiedon teemavuosi näkyi viestinnässämme useilla tavoilla. Korostimme tutkitun tiedon merkitystä muun muassa Tiede-lehden helmikuun numerossa olleessa lisäkannessa, liiton verkkosivuilla ja sosiaalisen median nostoissa. Aihetta käsiteltiin myös Professoriblogissa.

Yhdessä Suomen Akatemian, Opetusalan ammattijärjestö OAJ:n, Tieteentekijöiden liiton, Sivistystyönantajien ja A-lehtien kanssa toteutimme alakouluikäisille suunnatun **Tieto on supervoima**-kampanjan. Yhteistyössä julkaistiin Apu Juniori -lehestä tiedeaiheinen teemanumero. Kampanjan tavoitteena oli kannustaa lapsia tutkitun tiedon pariin.

Naisten päivänä 8.3. kerroimme naisten osuuksista yliopistojen johtotehtävissä. Naisprofessorit kertoivat näkemyksiään tasa-arvon kehittämisestä yliopistoissa somekorteissamme.

Liitto teki lahjoituksen opiskelijoiden mielenterveyttä ja opiskelukykyä edistäväälle järjestölle, Nyyti ry:lle. Lahjoitus kohdistettiin mielenterveystyöhön opiskelijoiden tieteenalasta riippumatta.

Osallistuimme jälleen vuonna 2021 Suomen 4H-liiton **Taimiteko**-toimintamalliin. **Taimiteko**-toiminta on seurausta 4H:n **Nuoret ilmastotöissä**-pilottihankkeesta, jonka tavoitteena on istuttaa Suomeen 10 000 hehtaaria uutta metsää vuoteen 2030 mennessä. Istutimme 200 taimea.

Julkaisimme Acatiimi-lehteä yhdessä Tieteentekijöiden ja Yliopistojen opetusalan liitto YLL:n kanssa. Acatiimin painosmäärä oli 11 500 kappaletta, ja lehteä ilmestyi kuusi numeroa. Numerossa 1/2021 oli Vuoden Professorin haastattelu. Acatiimi on luettavissa myös verkosta ja sillä on oma Twitter-tili. Acatiimin päätoimittajana toimi Tuomo Tamminen.

"Tarvitaan tasavertaiset mahdollisuudet tutkijanuraan ja tieteelliseen pätevytykseen sekä avoimet läpinäkyvät tehtävien täyttöperiaatteet ja prosessit, jotta naisprofessorien määrä nousee myös miesvaltaisilla tutkimusaloilla."

Sirpa Virta,
turvallisuushallinnon professori,
Tampereen yliopisto

"Koronapandemia on heikentänyt opiskelijoiden hyvinvointia monella tavalla. Olemme mukana tukemassa opiskelijoiden jaksamista ja tuemme Nyytin arvokasta ja tärkeää työtä."

Jukka Heikkilä,
Professoriliiton puheenjohtaja

Acatiimin konseptin ja ulkomuodon uudistus käynnistettiin tammikuussa 2021 ja uudistustyö jatkui koko vuoden. Keväällä julkaisijaliitot toteuttivat yhteisen lukijakyselyn liittojen jäsenille, ja uudistusta jatkettiin saatujen vastausten pohjalta. Uudistuksen toteuttajaksi valittiin kilpailutuksen jälkeen perinteikäs OtavaMedia. Osana lehden ja konseptin uudistusta aloitettiin myös Acatiimin verkkosivujen uudistus. Uusi Acatiimi (printti ja verkkosivut) lanseerataan helmikuussa 2022.

Liiton toiminnasta kertovia mediaosumia tuli verkossa ja painetussa lehdistössä vuoden aikana yhteensä 181 kappaletta, mikä on varsin lähellä edellisen vuoden lukua (192 kpl). Retriever -mediaseurannasta kertyneiden osumien mukaan mediajulkisuuden piikit ajoituivat erityisesti tasaisesti vuoden aikana tammikuuhun, helmikuuhun, elokuuhun ja marraskuuhun. Sanomalehdistöstä liitto sai eniten näkyvyyttä Helsingin Sanomissa, Turun Sanomissa, Kalevassa ja Savon Sanomissa. Verkkomediassa uutisosumien kärjessä olivat Helsingin Sanomat, YLE ja STT.

Professoriblogissa julkaistiin yhteensä 38 kirjoitusta vuoden aikana. Aktiivikirjoittajien lisäksi blogissa oli useita vierailevia kirjoittajia, esimerkiksi professori Esa Väliverronen, professori Arto Mustajoki ja professori Laura Kolbe. Blogitekstit jaettiin Facebookiin ja Twitteriin, ja ne ovat herättäneet vilkastakin keskustelua.

Vuoden 2021 suosituin twiitti osui syyskuun alkuun. Twiitti oli osa liiton kampanjaa tiederahoituksen leikkausten perumiseksi.

Alkuvuodesta 2021 päivitimme liiton verkkosivujen ja viestinnän visuaalista ilmettä.

Toiminnan perustana on tasapainoinen hallinto.

Taloudellinen kehityksemme oli toimintavuonna vakaata. Suurin osa varsinaisen toiminnan menoista rahoitettiin jäsenmaksuilla, mutta osittain myös sijoitustoiminnan tuotoilla. Rahoitustilanteemme oli toimintavuoden aikana hyvä. Säilytimme jäsenmaksut vuonna 2021 ennallaan. Liitto valmistelee vuosittain budjetin tukemaan toimintasuunnitelmaa. Liiton talouden ja rahavirtojen

kehitystä seurattiin toimintavuoden aikana säännöllisesti.

Sijoitustoimikuntamme toimi hallituksen apuna. Hallituksemme tekee päätökset liiton sijoitustoiminnasta sijoitusstrategiaa noudattaen. Sijoitustoimikunta kokoontui vuoden aikana kahdeksan kertaa.

Liiteosa

Valtuusto

Puheenjohtaja Jaana Hallamaa (HY)
Varapuheenjohtaja Juhani Hyvärinen (LUT)

Osasto	Varsinainen jäsen	1. varajäsen	2. varajäsen
Aalto	Esko Niemi Jorma Skyttä	Johanna Moisander Kimmo Lapintie	Kimmo Lapintie Johanna Moisander
HY	Laura Kolbe Olli Norros Anne Juppo Edward Hæggström Mikael Skurnik Maria Fredriksson-Ahomaa	Soili Stenroos Teivo Teivainen Per Saris Mikko Saikku Sami Moioio Auli Vähänkangas	Mikko Niemi Auli Vähäkangas Teivo Teivainen Per Saris Soili Stenroos Arto Kallioniemi
ISY	Pertti Pasanen Alfred Colpaert Ritva Kantelinen	Juha Hämäläinen Matti Kotiranta Maria Lähteenmäki	Jopi Nyman Marja Maljanen Heli Peltola
JY	Jussi Välimaa Taina Rantanen Jukka Pellinen	Petri Karonen Hanna-Leena Pesonen Mika Lähteenmäki	Tommi Kärkkäinen Mika Lähteenmäki Petri Karonen
LUT	Hannu Rantanen	Veli-Matti Virolainen	Kirsimarja Blomqvist
LY	Timo Aarrevaara	Heli Ruokamo	Markku Vieru
OY	Jari Sivonen Paula Rossi	Hanni Muukkonen-van der Meer Juha-Pekka Kallunki	Hanni Muukkonen-van der Meer
SHH	Kristina Heinonen	Gyöngyi Kovács	Maria Holmlund-Rytkönen
TAIDE	Petteri Salomaa	Annu Vertanen	Anne Kauppala
TAU	Juha Vinha Jussi Heikkilä Johanna Kujala Mari Hatavara	Frans Mäyrä Lili Kihn Eija Paavilainen Nelli Piattoeva	Jari Stenvall Päivi Pahta Christian Krötzl Zsuzsanna Millei
TUTK	Tapani Sarjakoski	Tuija Gadd	Marjukka Anttila
TY	Pekka Vallittu Eila Lindfors Jyri Vaahtera Juha Peltonen	Rami Vainio Louis Clerc Joel Kuortti Eevi Rintamäki	Louis Clerc Kari Lukka Jani Erola Joel Kuortti
VY	Teija Laitinen	Arto Rajala	Tanja Sihvonen
ÅA	Kimmo Grönlund Lea Sistonen	Johanna Ilmakunnas Meri Larjavaara	Ria Heilä-Ylikallio Henrik Grénman

---

Hallitus

Puheenjohtaja: Jukka Heikkilä (TY)
Varapuheenjohtaja: Eeva Moilanen (TAU)

Jäsen

Petri Mäntysaari (Hanken)
Matti Alatalo (OY)
Johanna Moisander (Aalto)
Juha Rouvinen (ISY)
Teija Laitinen (VY)
Jussi Välimaa (JY)

Varajäsen

Markku Vieru (LY)
Markus Olin (VTT)
Edward Hæggström (HY)
Reko Leino (ÅA)
Erkki Lähderanta (LUT)
Kristiina Ilmonen (Taide)

Hallituksen asettamat toimielimet

Työvaliokunta

Jukka Heikkilä, puheenjohtaja
Eeva Moilanen
Tarja Niemelä
Raija Pyykkö

Vaikuttamistoiminnan työryhmä

Jukka Heikkilä, puheenjohtaja
Eeva Moilanen
Jaana Hallamaa
Tarja Niemelä
Raija Pyykkö
Elina Andersson-Finne

Strategiatyöryhmä

Jukka Heikkilä, puheenjohtaja
Eeva Moilanen
Teija Laitinen
Jan-Erik Johanson
Tarja Niemelä
Raija Pyykkö

Sijoitustoimikunta

Jukka Heikkilä, puheenjohtaja
Eeva Moilanen
Luis Alvarez
Tarja Niemelä
Anne Lehto

Vaalitoimikunta

Jussi Välimaa, puheenjohtaja
Juhani Hyvärinen
Eila Lindfors
Raija Pyykkö

Tekijänoikeustyöryhmä

Petri Mäntysaari (pj)
Jukka Heikkilä
Eeva Moilanen
Edward Hæggström
Esko Niemi
Keijo Ruotsalainen
Alfred Colpaert
Tommi Kärkkäinen
Markku Suksi
Tarja Niemelä

Liiton osastot ja osastojen puheenjohtajat

Aalto yliopisto, Teemu Leinonen
Helsingin yliopisto, Edward Hæggström
Itä-Suomen yliopisto, Pertti Pasanen
Jyväskylän yliopisto, Mika Lähteenmäki
Lapin yliopisto, Markku Vieru
Lappeenrannan teknillinen yliopisto,
Veli-Matti Virolainen
Oulun yliopisto, Matti Alatalo
Svenska handelshögskolan, Kristina Heinonen
Taideyliopisto, Petteri Salomaa
Tampereen yliopisto, Johanna Kujala
Turun yliopisto, Juha Peltonen
Tutkimuslaitokset, Marjukka Anttila
Vaasan yliopisto, Arto Rajala
Åbo Akademi, Kimmo Grönlund

Tilintarkastajat ja toiminnantarkastajat

Markku Koskela, KHT, tilintarkastaja
Riku Kärnä, KHT, varatilintarkastaja
Kari Toiviainen, KTL, toiminnantarkastaja
Tapani Kykkänen, varatoiminnantarkastaja

Acatiimin toimitusneuvosto

Elina Andersson-Finne, jäsen
Johanna Moisander, jäsen
Tuomo Tamminen, päätoimittaja ja sihteeri

Liiton lausunnot

- Professoriliiton lausunto luonnoksesta valtioneuvoston koulutuspoliittiseksi selonteoksi (20.1.2021)
- Professoriliiton lausunto sivistysvaliokunnalle koulutuspoliittisesta selonteosta (21.4.2021)
- Professoriliiton lausunto valtiovarainministeriön ehdotuksesta tiedon hyödyntämisen ja avaamisen strategisiksi tavoitteiksi (29.4.2021)
- Professoriliiton lausunto selvityshenkilö, erityisasiantuntija Tapio Kosusen laatimasta luonnoksesta korkeakoulutuksen saavutettavuussuunnitelmaksi (5.5.2021)
- Professoriliiton lausunto sivistysvaliokunnalle valtioneuvoston selonteosta julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2022-2025 (17.5.2021)
- Professoriliiton lausunto kotimaisten tiedekustantajien tukemiseksi (23.6.2021)
- Professoriliiton lausunto ehdotuksesta kansalliseksi aineettomien oikeuksien strategiaksi (2.7.2021)
- Professoriliiton lausunto tutkimustietovarannosta (6.8.2021)
- Professoriliiton lausunto kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä (19.8.2021)
- Professoriliiton lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle valtion talousarvioksi 2022 (12.10.2021)
- Professoriliiton puheenjohtaja, professori Jukka Heikkilä sivistysvaliokunnan kuultavana hallituksen esityksestä eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2022 (19.10.2021)
- Professoriliiton lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle tekijänoikeuslain ja sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 184 §:n muuttamisesta (30.10.2021)

Liiton tiedotteet

- Vuoden professori 2021 – professori Juhani Knuuti (14.1.2021)
- Tieto on supervoima -kampanja kannustaa lapsia tutkitun tiedon pariin (2.2.2021)
- Yliopistot valmiita vauhdittamaan kestäväää kasvua ja työelämän uudistumista – pitkäjänteiset TKI-panostukset ehdoton edellytys Suomen menestykselle (7.4.2021)
- Akateemisen johtajan on oltava akateemisesti uskottava (24.4.2021)
- Järjestöt odottavat parlamentaariselta TKI-työltä tuloksia – ”Näillä viidellä keinolla Suomen tutkimus- ja innovaatiotoiminta vahvistuu” (15.6.2021)
- Määräaikainen rahoitus ei korvaa pitkäjänteisiä panostuksia tutkimukseen (25.8.2021)
- Professoriliiton ja Sivistystyönantajien seminaarissa pohdittiin hyvää johtajuutta akateemisessa ympäristössä (30.9.2021)
- Tulevaisuus ei tule, tulevaisuus tehdään (26.11.2021)

Liiton tilaisuudet

- Tieteen päivät, Voiko tiede olla pahaa? 14.1.2021, etäyhteydellä
- Kevätseminaari, Tieteen riippumattomuus – mitä se on? 23.4.2021, etäyhteydellä
- Paikallistoiminnan kehittämisseminaari 9.6.2021, etäyhteydellä
- Paikallistoiminnan kehittämisseminaari 14.-15.10.2021, Mustio

Webinaarit

- Osastojen perehdyttämiswebinaari 5.2.2021
- Korona kurittaa aivoja, Minna Huotilainen 12.3.2021
- COVID-19 koronavirusinfektion yksilöllinen kulku, Markus Perola 8.4.2021
- Leading remotely – Challenges and Practices, Matti Vartiainen 28.4.2021
- Tutkijan sananvapaus tieteen vapauden näkökulmasta, Esa Väliverronen 10.9.2021
- Epäasiallinen kohtelu verkossa – työkaluja tutkijoille ja esihenkilöille, Atte Oksanen 24.9.2021
- Tekijänoikeudet ja tieteen vapaus, Petri Mäntysaari 22.10.2021
- Working in Finland – Know your Rights and Obligations, Matleena Engblom 12.11.2021

Osallistuminen kansainvälisiin tilaisuuksiin

- Petri Mäntysaari, Education International (EI), 9.-10.2.2021, etäyhteydellä
- Petri Mäntysaari, Higher Education and Research Standing Committee (HERSC) 1.-2.3.2021, etäyhteydellä
- Petri Mäntysaari, European Trade Union Committee for Education (ETUCE), 5.-6.7.2021, etäyhteydellä
- Petri Mäntysaari, Higher Education and Research Standing Committee (HERSC) 19.-20.10.2021, etäyhteydellä
- Petri Mäntysaari, Pohjoismaisten yliopistosektoreiden liittojen kokous 8.12.2021, etäyhteydellä
- Petri Mäntysaari, Euroopan komission European Education Summit 2021, 9.12.2021, etäyhteydellä

Liiton edustus

Akava

Akavan liittokokousedustajat

Tarja Niemelä, vars. edustaja (kevätliittokokous)

Tarja Niemelä, vars. edustaja (syysliittokokous)

Akavan hallitus

Tarja Niemelä, varajäsen

Akavan osaaminen ja koulutus -toimikunta

Tarja Niemelä, puhe- ja läsnäolo-oikeus

Akavan työelämätoimikunta

Raija Pyykkö, puhe- ja läsnäolo-oikeus

Akavan viestintäverkosto

Elina Andersson-Finne, jäsen

Akavan jäsenhankkijoiden verkosto

Raija Pyykkö, jäsen

Akavan kv-yhdyshenkilöt

Raija Pyykkö, jäsen

Akavan työelämän tutkijaverkosto

Raija Pyykkö, jäsen

Akavan seniorityöryhmä

Aatos Lehtinen, jäsen

Julkisalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry

Hallitus

Tarja Niemelä, varajäsen

Yliopistoneuvottelukunta

Tarja Niemelä, varapuheenjohtaja

Raija Pyykkö, varajäsen

Vakava ry

Hallitus

Tarja Niemelä, jäsen, varapuheenjohtaja

Raija Pyykkö, varajäsen

Yliopistoryhmä

Tarja Niemelä, jäsen, vetäjä

Raija Pyykkö, jäsen

Valtioryhmä

Raija Pyykkö, jäsen

Koulutusryhmä

Raija Pyykkö, jäsen

Sivistystyönantajat ry:n työryhmät

Pääneuvotteluryhmä

Tarja Niemelä, jäsen

Uramalleja ja meritoitumistapoja käsittelevä työryhmä

Tarja Niemelä, jäsen

Muut

Ulkomaalaisia opiskelijoita ja tutkijoita koskevien säännösten uudistaminen -alatyöryhmä

Juha Hämäläinen, jäsen

Yliopistojen hallinnollisen autonomian tilaa arvioivan selvittäjäryhmän seurantaryhmä

Eeva Moilanen, jäsen

Tutkitun tiedon teemavuosi 2021 -verkosto

Juha Rouvinen, jäsen

Tarja Niemelä, varajäsen

Työsuuhdekeksintölautakunnan korkeakoulujaosto

Jukka Heikkilä, jäsen

Tarja Niemelä, varajäsen

Tutkijanuratyöryhmä

Jussi Välimaa, jäsen

Avoimen tieteen seurantaryhmä

Petri Mäntysaari, jäsen

Avoimen tieteen arkkitehtuurityöryhmä

Jukka Heikkilä, jäsen

Professoriliiton henkilökunta

Elina Andersson-Finne, FM, viestinnän asiantuntija (18.5.2020-15.2.2022)

Anne Lehto, merkonomi, talousvastaava (2019)

Tarja Niemelä, OTK, VT, toiminnanjohtaja (2016)

Raija Pyykkö, TtT, järjestöpäällikkö (2005)

Mia Rikala, FM, merkonomi, järjestösihteeri (2015)

Sidosryhmätapaamiset

Yliopistot ja tutkimuslaitokset

- Helsingin yliopisto, 25.8.2021, 29.9.2021, 17.12.2021
- Itä-Suomen yliopisto, 25.3.2021, 29.11.2021
- Lapin yliopisto, 15.3.2021, 8.11.2021
- LUT-yliopisto, 1.11.2021
- Oulun yliopisto, 12.5.2021, 4.11.2021
- Turun yliopisto, 24.3.2021
- Taideyliopisto, 18.1.2021
- Tampereen yliopisto, 12.1.2021, 18.3.2021
- Vaasan yliopisto, 12.4.2021

Muita keskeisiä sidosryhmiä

- Opetus- ja kulttuuriministeriö, 1.3.2021, 23.3.2021, 15.6.2021, 3.9.2021, 12.11.2021
  - Opetusministeri, 3.9.2021, 15.6.2021
  - Pääministeri, 19.10.2021
  - Sivistystyönantajat ry, 15.1.2021, 2.3.2021, 9.9.2021, 24.11.2021
  - Sivistysvaliokunta, 25.2.2021
  - Suomalainen Tiedeakatemia, 27.10.2021
  - Suomen Akatemia, 17.2.2021, 20.9.2021, 6.10.2021
  - Suomen yliopistojen rehtorineuvosto Unifi, 29.11.2021
  - TEK, 23.2.2021
  - Tiede- ja kulttuuriministeri, 9.6.2021
  - Tieteentekijöiden liitto, 19.11.2021
  - TKI-Työryhmä, 27.8.2021
  - Tulevaisuusvaliokunta, 10.12.2021
-

PROFESSORILIITTO
PROFESSORFÖRBUNDET
FINNISH UNION OF UNIVERSITY PROFESSORS

www.professoriliitto.fi